

Sygn. akt V ACa 336/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SA Robert Obrębski

Sędziowie: SA Ewa Klimowicz-Przygódzka (spr.)

SO del. Elżbieta Wiatrzyk-Wojciechowska

Protokolant: Emilia Tłaga

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2019 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko P. S.

o ustalenie

p o s t a n a w i a:

odrzuć apelację.

Ewa Klimowicz-Przygódzka Robert Obrębski Elżbieta Wiatrzyk-Wojciechowska

V ACa 336/18 **UZASADNIENIE**

W niniejszej sprawie powód A. C. w postępowaniu pierwszoinstancyjnym reprezentowany był przez radcę prawnego S. J.. Pełnomocnik ten uprawniony był do występowania w imieniu powoda przed sądami wszystkich instancji (k 11). M.in. w dniu 23 marca 2017 r. stawił się wraz z powodem na ostatni termin rozprawy przed Sądem Okręgowym, na której nastąpiło jej zamknięcie i odroczenie publikacji wyroku do dnia 30 marca 2017 r. (k 178). W dniu 30 marca 2017 r. został ogłoszony wyrok zaoczny oddalający powództwo A. C. skierowane przeciwko P. S. o ustalenie bezskuteczności wydziedziczenia pozwanego przez jego ojca.

W tym samym dniu bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku powód osobiście złożył do sądu wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku i przesłanie go na adres pełnomocnika oraz o wyznaczenie mu radcy prawnego w osobie tejże samej radcy prawnej S. J. z urzędu , celem sporządzenia apelacji , podnosząc iż nie jest w stanie ponieść kosztów bez uszczerbku koniecznego dla siebie i rodziny (k 186).

W dniu 4 kwietnia 2017 r. powód ponowił powyższy wniosek jak i zgłosił wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych (k 188).

Odpis wyroku zaocznego wraz z uzasadnieniem został doręczony radcy prawnemu S. J. w dniu 24 kwietnia 2017 r. (k 210).

W tym samym dniu powód złożył kolejne wnioski o zwolnienie go od kosztów sądowych oraz ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia apelacji (k 208 i 209). ***Wniósł jednocześnie o „wyłączenie od sprawy obecnego pełnomocnika z wyboru.”***

Postanowieniem z dnia 4 maja 2017 r. Sąd Okręgowy zwolnił powoda od opłaty od apelacji ponad kwotę 500 zł oraz oddalił jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (k 217).

Postanowienie to zaskarżył powód zażaleniem, które niniejszy Sąd Apelacyjny oddalił w dniu 30 sierpnia 2017 r. (k 239). Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem sądu odwoławczego został doręczony powodowi w dniu 22 września 2017 r. (k 263).

Dzień wcześniej powód drogą mailową złożył kolejny wniosek tym razem do prezesa Sądu Okręgowego o wyznaczenie mu pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia apelacji (k 234). Został wezwany do uzupełnienia braków formalnych tego pisma m.in. poprzez jego podpisanie (k 242), co też uczynił w zakreślonym terminie (k 243).

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2017 r. wniosek powyższy został odrzucony jako oparty na tych samych okolicznościach co poprzedni (k 247). Powód odebrał odpis tego postanowienia w dniu 7 grudnia 2017 r. (k 248).

W tym samym dniu nadał w Urzędzie Pocztowym wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji , zawierający braki m.in. w postaci niedołączenia samej apelacji (k 250 i 257), które jednak uzupełnił w zakreślonym przez sąd terminie (k 279 i 305).

W dniu 18 grudnia 2017 r. powód złożył kolejny wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (k 259).

W dniu 3 stycznia 2018 r. wpłynęły wnioski powoda o wznowienie postępowania (k 262- 274).

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2018 r. odrzucony został kolejny wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (k 316).

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy przywrócił powodowi termin do wniesienia apelacji (k 322).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja podlegała odrzuceniu , jako wniesiona z przyczyn zawinionych przez powoda , po terminie wynikającym z art. 369 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Takie doręczenie w niniejszej sprawie nastąpiło w dniu 24 kwietnia 2017 r. (k 210) i wbrew zarzutom powoda było jak najbardziej prawidłowe, a tym samym skuteczne. Do tego momentu bowiem Sąd Okręgowy nie powziął informacji o wypowiedzeniu pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnej S. J. przez powoda ani przez samą w/w radcę prawną.

Składając wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku wydanego w niniejszej sprawie powód sam wskazał aby jego doręczenie nastąpiło na adres pełnomocnika (k 186). Takie doręczenie radcy prawnemu S. J. było ponadto zgodne z art. 133 § 3 k.p.c. i zostało dokonane w dniu 24 kwietnia 2017 r. o godzinie 13 :58 .

W tym samym dniu o godz. 15 na Biuro Podawcze Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu , zawierający wniosek o wyłączenie ze sprawy obecnego pełnomocnika z wyboru(k 208).

Zgodnie z art. 94 § 1 k.p.c. należało przyjąć, iż dopiero od tego momentu wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego przez mocodawcę odniosło skutek prawny w stosunku do sądu. Miało to jednak miejsce już po wysłaniu odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem radcy prawnej S. J. a nawet po odebraniu przez nią w/w przesyłki. Doręczenie to było zatem w pełni skuteczne , co oznacza, że termin do wniesienia apelacji przez powoda zaczął biec w dniu 25 kwietnia 2017 r. i minął bezskutecznie w dniu 8 maja 2017 r..

Zaznaczenia wymaga, iż Sąd Okręgowy nie miał obowiązku informowania powoda o odebraniu przez jego pełnomocnika odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem. Obowiązek ten ciążył na tymże pełnomocniku, a jego niedopełnienie nie może być poczytane jako okoliczność usprawiedliwiająca uchybienie przez powoda terminu

do wniesienia apelacji, gdyż ewentualne zaniedbania pełnomocnika reprezentującego apelującego nie wyłączają negatywnych dla skarżącego konsekwencji procesowych (postanowienie SN z 5 V 2016 r. II CZ 22/16, także orzeczenia SN np. z 10 IV 2008 r., IV CZ 25/08, , z 25 III 2010 r., I CZ 122/09, z 21 V 2014 r., II CZ 18/14,).

Niezależnie od powyższego należy mieć na uwadze, iż powód wnioskując o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem swojemu pełnomocnikowi tym bardziej powinien był dołożyć należytej staranności i wykazać zainteresowanie w celu ustalenia czy i kiedy takie doręczenie miało miejsce. Jak wyjaśnił to bowiem Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 marca 2018 r. wydanym w sprawie IV CZ 12/2018 :

	„Brak winy powinien być oceniany w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swoje interesy. Okolicznością wykluczającą możliwość uznania, że uchybienie nastąpiło bez winy, jest nawet lekkie niedbalstwo.” (patrz też postanowienie z 14 XII 2017 r. I PZ 10/17 czy też z 20 VII 2017 r. IV CSK 58/16).

Okolicznością usprawiedliwiającą uchybienie terminu do wniesienia apelacji nie mógł być także fakt składania przez powoda do sądu licznych wniosków o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W postępowaniu apelacyjnym nie ma przymusu adwokacko – radcowskiego co oznacza , że apelację może wnieść także sama strona, tu powód , który jak słusznie ocenił to sąd I instancji oddalając jego wniosek o pełnomocnika z urzędu, był w stanie sam przedstawić zarzuty apelacyjne. W szczególności do tego rodzaju postępowania nie stosuje się w drodze analogii art. 124 § 2 i 3 k.p.c. dotyczącego postępowania zażaleniowego i kasacyjnego przed Sądem Najwyższym. Zgodnie bowiem z paragrafem pierwszym wskazanego artykułu „Zgłoszenie wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, jak również wniesienie środka odwoławczego od odmowy ich ustanowienia nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania, chyba że chodzi o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego dla powoda na skutek wniosku zgłoszonego w pozwie lub przed wytoczeniem powództwa.”.

Poza tym zwrócić należy uwagę, iż w dniu 22 września 2017 r. powodowi został doręczony odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego oddalającego jego zażalenie na postanowienie oddalające jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Od tej pory powód nie powinien był mieć jakichkolwiek złudzeń co do braku możliwości uzyskania takiej pomocy. Kolejne składane przez niego wnioski oparte na tej samej podstawie były zasadnie odrzucane.

Gdyby nawet zatem założyć, iż przeszkodą do wniesienia przez powoda apelacji było jego mylne przeświadczenie o konieczności ustanowienia mu przez sąd pełnomocnika z urzędu, to taka przeszkoda ustała w dniu 22 września 2017 r, a tym samym wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji powód powinien był złożyć w ciągu następnego tygodnia , tj. najpóźniej do 29 września 2017 r. , co wynika z art. 169 § 1 k.p.c. .Uczynił to zaś dopiero 7 grudnia 2017 r.. Oznaczałoby to nawet, iż wniosek powoda o przywrócenie terminu jako spóźniony podlegał odrzuceniu na podstawie art. 171 k.p.c..

Tym niemniej Sąd Apelacyjny uznaje, iż w/w przeświadczenie powoda nie było okolicznością niezawinioną, świadczyło o niezadbania przez niego w sposób właściwy o swoje interesy , gdyż jak wynika z korespondencji mailowej powoda z dnia 5 maja 2017 r. miał on świadomość, iż wniesienie apelacji ograniczone jest terminem, który „ prawdopodobnie upływa z dniem 8 maja 2017 r.” (k 221).

Reasumując stwierdzić należy, iż Sąd Apelacyjny dokonując kontroli prawidłowości wniesienia w niniejszej sprawie przez powoda apelacji uznał, iż postanowienie Sądu Okręgowego o przywróceniu powodowi terminu do wniesienia

apelacji było oczywiście wadliwe, że brak było w świetle postanowień art. 168 § 1 k.p.c. podstaw do uwzględnienia wniosku . Dlatego też na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c. odrzucił wniesioną przez powoda apelację jako spóźnioną.

Na zakończenie należy jeszcze zwrócić uwagę, iż w aktach sprawy pozostały nierozpoznane wnioski powoda o wznowienie postępowania.

SSA E. Klimowicz-Przygódzka SSA R. Obrębski SSA E. Wiatrzyk-Wojciechowska